Minek nevezzelek?

Bécs, Lipcse, Párizs: magyar nevüket használjuk, Nickelsdorf, Jennersdorf: van magyar nevük e burgenlandi helységeknek, de ezeket általában mellõzzük.

Minek nevezzelek?

Bécs, Lipcse, Párizs: magyar nevüket használjuk, Nickelsdorf, Jennersdorf: van magyar nevük e burgenlandi helységeknek, de ezeket általában mellõzzük. Szerzõnk e logikátlanságokra hívja fel a figyelmet.

A magyar sajtó nemrég beszámolt róla, hogy a szlovák Kulturális Minisztérium egyik fõosztályvezetõje levélben figyelmeztette a Pozsonyban megjelenõ Új Szó szerkesztõségét: a szlovákiai helységneveket a lap csak szlovákul írhatja le. „Az alkotmány által garantált kisebbségi jogok érvényesítése nem sértheti a többségi nemzet tagjainak jogait, de a kisebbségi jogok érvényesítése az ország területi egységét, függetlenségét sem veszélyeztetheti, és nem vezethet a többségi társadalom hátrányos megkülönböztetéséhez” – írta egyebek mellett a hivatalnok. A felvidéki magyar napilap jogásza szerint azonban az önkormányzati törvény a hivatalos kapcsolatokban követeli csak meg a településnevek szlovák használatát, a sajtó viszont nem tekinthetõ hivatalos kapcsolatnak. Arról pedig semmilyen jogszabály sem rendelkezik, hogy a nyilvánosság elõtt – például a sajtóban – a helységneveket kötelezõ lenne szlovákul használni.

Az eset fölháborító. Egyrészt hogy jön ahhoz egy közhivatalnok, hogy a sajtószabadságot és a kisebbségi nyelvhasználati jogot zárójelbe tétesse, másrészt fölháborító, hogy egy felvidéki magyar a felvidéki hivatalba írt hivatalos – egyébként magyar nyelvû – levelében nem használhatja falujának, városának magyar nevét.

Csakhogy. Az osztrák határ követlen közelében lévõ, a Rábát szennyezõ bõrgyáráról elhíresült Gyanafalva az esetek túlnyomó részében németül, Jennersdorfként szerepel a magyar médiában. A „Gyanafalva”, illetve „gyanafalvi” szóra a Google az egész világhálóról összesen 1328 találatot jelzett, míg a „Jennersdorf”-ot és „jennersdorfi”-t csak a magyar oldalakon 4997 helyen találta meg.

A legforgalmasabb osztrák-magyar határátkelõ osztrák oldalát Magyarországon mind a sajtó, mind a közvélemény sokkal inkább nevezi Nickelsdorfnak, mint Miklóshalmának. Zaicz Gábor

nyelvésznek egy néhány évvel ezelõtti, a http://mnytud.arts.unideb.hu/nevarchivum/konyvtar/helynev/tanulmanyok.html alatt olvasható tanulmánya szerint száz ember közül kilencvenkilencnek fogalma sincs arról, hogy Miklóshalma hol helyezkedik el a térképen. „Még akkor sem, ha a településen akár tíz ízben is keresztülutazott, leginkább az elmúlt évtizedben.”

Nemcsak ausztriai példákkal lehet találkozni. A Magyar Televízió július 19-i, http://www.mtv.hu/videotar/?id=5840# alatt megtekinthetõ Híradójában a helyszínrõl jelentkezõ riporter következetesen Rijekát használt Fiume helyett. Amikor a budapesti nemzetközi buszpályaudvar jegypénztárában a fiumei jegy ára után érdeklõdtem, úgy néztek rám, mintha a Marsról jöttem volna.

Ha olyan településeknek, amelyek sosem tartoztak Magyarországhoz és magyar lakosságuk alig van – például Bécs vagy Prága – vagy szinte egyáltalán nincs – mint Lipcse –, használjuk a magyar elnevezését, akkor a kilencven éve még Magyarország szerves részét alkotó Gyanafalvától, Miklóshalmától vagy Fiumétõl miért vesszük el magyar nevét?

Ha a nacionalista szlovák kormányzat képviselõi azt látják, hogy a magyar sajtó önként, nem parancsra lemond a Kárpát-medence településeinek magyar megnevezéséről, akkor elég nehéz lesz õket meggyõzni kisebbségellenes politikájuk fölülvizsgálatára. S ebben az esetben a pozsonyi vezetéstõl ezt a magyar politika, a magyar sajtó és a magyar közvélemény bajosan várhatja el.

Szegõ Péter